

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 4ης Μαρτίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ – Αναγνώριση και εκτέλεση χρηματικών ποινών που επιβάλλονται σε νομικά πρόσωπα – Ελλιπής μεταφορά απόφασης-πλαισίου στην εθνική έννομη τάξη – Υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας του εθνικού δικαίου – Περιεχόμενο»

Στην υπόθεση C-183/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο νοτίου Gdańsk, Gdańsk, Πολωνία) με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Μαρτίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Centraal Justitiele Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB)

κατά

Bank BGŻ BNP Paribas S.A.,

παρισταμένης της:

Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Śródmieście w Gdańsku,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (εισηγήτρια) και N. Jääskinen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Bank BGŻ BNP Paribas S.A., εκπροσωπούμενη από τους M. Konieczny και M. Cymmerman, radcowie prawni,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Z. Fehér, G. Κοός και R. D. Gesztelyi,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και P. Huurnink,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον R. Troosters και την M. Owsiany-Hornung,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Νοεμβρίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, στοιχείο α', του άρθρου 9, παράγραφος 3, και του άρθρου 20, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο β', της απόφασης-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών (ΕΕ 2005, L 76, σ. 16), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας που κινήθηκε από τη Centraal Justitiele Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB) [κεντρική υπηρεσία δικαστικών εισπράξεων του Υπουργείου Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (CJIB), Κάτω Χώρες] για την αναγνώριση και την εκτέλεση χρηματικής ποινής που επιβλήθηκε από την Adm. Verwerking Flitsgegevens CJIB HA Leeuwarden (υπηρεσία για την επεξεργασία δεδομένων της CJIB από την ηλεκτρονική καταγραφή οδικών παραβάσεων, Leeuwarden, Κάτω Χώρες) στο υποκατάστημα Gdańsk (Πολωνία) της Bank BGŻ BNP Paribas S.A., η οποία εδρεύει στη Βαρσοβία (Πολωνία).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η απόφαση-πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2 και 4 της απόφασης-πλαίσιο έχουν ως εξής:
  - «(1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε [(Φινλανδία)] στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης η οποία θα πρέπει να καταστεί ο ακρογωνιαίος λίθος της δικαστικής συνεργασίας τόσο σε αστικές όσο και σε ποινικές υποθέσεις στα πλαίσια της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης.
  - (2) Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης θα πρέπει να ισχύει και για τις χρηματικές ποινές που επιβάλλονται από δικαστικές ή διοικητικές αρχές προς διευκόλυνση της εκτέλεσης των ποινών αυτών σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο επιβλήθηκαν οι ποινές.
- [...]
- (4) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει να καλύπτει και τις χρηματικές ποινές που επιβάλλονται για παραβάσεις οδικής κυκλοφορίας.»

- 4 Το άρθρο 1 της απόφασης-πλαisiού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στο σημείο α' τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαisiού:

α) ως «απόφαση» νοείται η οριστική απόφαση που επιβάλλει χρηματική ποινή σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο [...]».

- 5 Το άρθρο 4 της απόφασης-πλαisiού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαβίβαση αποφάσεων και προσφυγή στην κεντρική αρχή», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Οι αποφάσεις, συνοδευόμενες από πιστοποιητικό, όπως αυτό προβλέπεται στο παρόν άρθρο, μπορούν να διαβιβάζονται στις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους, όπου το φυσικό ή νομικό πρόσωπο εναντίον του οποίου έχει απαγγελθεί η καταδικαστική απόφαση διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα και έχει τη συνήθη διαμονή του ή, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την έδρα του.»

- 6 Το άρθρο 5 της απόφασης-πλαisiού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα ακόλουθα αδικήματα, όπως ορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης και εφόσον τιμωρούνται στο κράτος μέλος έκδοσης, οδηγούν σε αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σύμφωνα με τους όρους της παρούσας απόφασης-πλαisiού, χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποίνου:

– [...]

– συμπεριφορά που παραβιάζει κανονισμούς οδικής κυκλοφορίας, [στην] οποία περιλαμβάνονται και οι παραβάσεις κανόνων που αφορούν τις ώρες οδήγησης και τις ώρες ανάπαυσης και κανόνων που αφορούν επικίνδυνα προϊόντα,

[...]».

- 7 Το άρθρο 6 της απόφασης-πλαisiού, το οποίο επιγράφεται «Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων», ορίζει τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές του κράτους εκτέλεσης αναγνωρίζουν χωρίς άλλη διατύπωση κάθε απόφαση η οποία διαβιβάζεται κατά το άρθρο 4 και λαμβάνουν πάραυτα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή της, εκτός εάν η αρμόδια αρχή αποφασίσει να προβάλει έναν από τους λόγους μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης που προβλέπει το άρθρο 7.»

- 8 Το άρθρο 9 της απόφασης-πλαisiού, το οποίο επιγράφεται «Νομοθεσία που διέπει την εκτέλεση», ορίζει στις παραγράφους 1 και 3 τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 10, η εκτέλεση της απόφασης διέπεται από τη νομοθεσία του κράτους εκτέλεσης όπως ακριβώς οι χρηματικές ποινές του κράτους αυτού. Οι αρχές του κράτους εκτέλεσης είναι αποκλειστικώς αρμόδιες να αποφασίσουν σχετικά με τη διαδικασία εκτέλεσης και να προσδιορίσουν όλα τα σχετικά μέτρα, περιλαμβανομένων των λόγων διακοπής της εκτέλεσης.

[...]

3. Χρηματική ποινή που επιβλήθηκε σε νομικό πρόσωπο εκτελείται ακόμη και αν το κράτος εκτέλεσης δεν αναγνωρίζει την αρχή της ποινικής ευθύνης των νομικών προσώπων.»

- 9 Το άρθρο 20 της απόφασης-πλαisiού επιγράφεται «Εφαρμογή» και προβλέπει τα εξής:
- «1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαisiού έως τις 22 Μαρτίου 2007.
2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, για διάστημα έως πέντε [έτη] από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης-πλαisiού, να περιορίσει την εφαρμογή της:
- [...]
- β) όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, στις αποφάσεις που συνδέονται με συμπεριφορά για την οποία μία ευρωπαϊκή πράξη προβλέπει την εφαρμογή της αρχής της ευθύνης των νομικών προσώπων.»

Η οδηγία (ΕΕ) 2015/413

- 10 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2015, για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών για τροχαίες παραβάσεις σχετικές με την οδική ασφάλεια (ΕΕ 2015, L 68, σ. 9) έχουν ως εξής:
- «(1) Η βελτίωση της οδικής ασφάλειας αποτελεί πρωταρχικό στόχο της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα των μεταφορών. Η Ένωση ακολουθεί πολιτική βελτίωσης της οδικής ασφάλειας με στόχο να μειωθούν οι θάνατοι, οι τραυματισμοί και οι υλικές ζημιές. Σημαντικό στοιχείο της πολιτικής αυτής είναι η συνεπής επιβολή κυρώσεων για τροχαίες παραβάσεις που διαπράττονται στην Ένωση, οι οποίες διακυβεύουν σημαντικά την οδική ασφάλεια.
- (2) [...] Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να διασφαλίσει [...] αποτελεσματική διερεύνηση των τροχαίων παραβάσεων σχετικών με την οδική ασφάλεια.»
- 11 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει ότι η οδηγία αυτή εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση υπερβολικής ταχύτητας.
- 12 Το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών», ορίζει στην παράγραφο 3, τρίτο εδάφιο, τα εξής:
- «Το κράτος μέλος της παράβασης χρησιμοποιεί, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, τα δεδομένα που έλαβε για να εξακριβώσει το άτομο που ευθύνεται προσωπικά για τις αναφερόμενες στο άρθρο 2 της παρούσας οδηγίας τροχαίες παραβάσεις σχετικές με την οδική ασφάλεια.»

Το πολωνικό δίκαιο

Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

- 13 Με τα κεφάλαια 66a και 66b του Kodeks postępowania karnego (κώδικα ποινικής δικονομίας) (στο εξής: ΚΠΔ) μεταφέρθηκαν στην πολωνική έννομη τάξη οι διατάξεις της απόφασης-πλαisiού.
- 14 Το κεφάλαιο 66b του ΚΠΔ, το οποίο επιγράφεται «Αίτηση κράτους μέλους της [Ένωσης] για την εκτέλεση αποφάσεως επιβάλλουσας [οριστική] χρηματική ποινή», στο άρθρο 611ff προβλέπει τα εξής:
- «§ 1. Στην περίπτωση που κράτος μέλος της [Ένωσης], («κράτος εκδόσεως» κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος του κεφαλαίου) ζητεί την εκτέλεση οριστικής αποφάσεως με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή, αρμόδιο για την εκτέλεση είναι το Sąd Rejonowy (πρωτοβάθμιο

περιφερειακό δικαστήριο) στην περιφέρεια του οποίου ο δράστης διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ή έχει τη συνήθη ή προσωρινή διαμονή του. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως “χρηματική ποινή” νοείται η υποχρέωση καταβολής από τον δράστη των μνημονευόμενων στην απόφαση κάτωθι ποσών:

1) χρηματικού ποσού ως ποινής για τελεσθέν ποινικό αδίκημα·

[...]

§ 6. Εφόσον στο παρόν κεφάλαιο δεν ορίζεται διαφορετικά, επί της εκτέλεσεως των μνημονευόμενων στην παράγραφο 1 αποφάσεων εφαρμογή έχει το πολωνικό δίκαιο. [...]»

15 Το άρθρο 611fg του ΚΠΔ ορίζει τα εξής:

«Η αίτηση για την εκτέλεση αποφάσεως κατά το άρθρο 611ff, παράγραφος 1, δύναται να απορριφθεί, εάν:

1) η πράξη για την οποία έχει εκδοθεί η απόφαση δεν συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το πολωνικό δίκαιο, εκτός εάν, κατά το δίκαιο του κράτους εκδόσεως, πρόκειται για ποινικό αδίκημα που προβλέπεται στο άρθρο 607w ή για ποινικό αδίκημα:

[...]

c) κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών,

[...]».

16 Το άρθρο 611fh του ΚΠΔ ορίζει τα εξής:

«§ 1. Το δικαστήριο εξετάζει το ζήτημα της εκτέλεσεως της χρηματικής ποινής κατόπιν συνεδριάσεως στην οποία μπορούν να μετάσχουν ο prokurator [εισαγγελική αρχή, Πολωνία], ο δράστης, εφόσον διαμένει στη Δημοκρατία της Πολωνίας, και ο συνήγορός του, εφόσον παρίσταται. Εάν ο δράστης, ο οποίος δεν διαμένει στη Δημοκρατία της Πολωνίας, δεν έχει συνήγορο, ο πρόεδρος του αρμόδιου για την ποινική υπόθεση δικαστηρίου δύναται να διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο.

§ 2. Η διάταξη του δικαστηρίου σχετικά με την εκτέλεση της χρηματικής ποινής υπόκειται σε ένδικα μέσα.

§ 3. Η οριστική απόφαση περί επιβολής χρηματικής ποινής, συνοδευόμενη από το πιστοποιητικό του άρθρου 611ff, παράγραφος 2, συνιστά εκτελεστό τίτλο και δύναται να εκτελεστεί στην Πολωνία αφού περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο.

§ 4. Σε περίπτωση που οι παρασχεθείσες από το κράτος εκδόσεως πληροφορίες δεν επαρκούν προκειμένου να αποφανθεί σχετικά με την εκτέλεση της χρηματικής ποινής, το δικαστήριο ζητεί από το αρμόδιο δικαστήριο ή από άλλη αρχή του κράτους εκδόσεως τη συμπλήρωσή τους εντός καθορισμένης προθεσμίας.

§ 5. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν τηρηθεί η μνημονευόμενη στην παράγραφο 4 προθεσμία, το δικαστήριο αποφασίζει για την εκτέλεση βάσει των μέχρι τότε παρασχεθεισών πληροφοριών.»

Ο νόμος περί ευθύνης μη φυσικών προσώπων για παράνομες πράξεις που επισύρουν ποινικές κυρώσεις

- 17 Ο Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (νόμος περί ευθύνης μη φυσικών προσώπων για παράνομες πράξεις που επισύρουν ποινικές κυρώσεις), της 28ης Οκτωβρίου 2002 (Dz. U. αριθ. 197, θέση 1661), ως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, προέβλεπε στο άρθρο 2 τα εξής:

«1. Συνιστά μη φυσικό πρόσωπο [...] ένα νομικό πρόσωπο ή μια οντότητα στερούμενη νομικής προσωπικότητας στην οποία αναγνωρίζεται ικανότητα δικαίου από ειδικές διατάξεις, με εξαίρεση το Δημόσιο Ταμείο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις ενώσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Συνιστά επίσης μη φυσικό πρόσωπο κατά την έννοια του παρόντος νόμου εμπορική εταιρία με συμμετοχή του Δημοσίου Ταμείου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή ένωσης οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, κεφαλαιουχική εταιρία κατά το στάδιο της συστάσεως, οντότητα που τελεί υπό εκκαθάριση ή επιχείρηση που δεν είναι φυσικό πρόσωπο καθώς και αλλοδαπή οντότητα.»

- 18 Το άρθρο 22 του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«Οι διατάξεις του κώδικα ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται κατ' αναλογία στη διαδικασία περί ευθύνης των μη φυσικών προσώπων για αξιόποινες πράξεις, εφόσον οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν ορίζουν άλλως. [...]».

Ο κώδικας διαδικασίας επί διοικητικών παραβάσεων

- 19 Ο Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (κώδικας διαδικασίας επί διοικητικών παραβάσεων) στο άρθρο 116b, παράγραφος 1, ορίζει τα εξής:

«Οι διατάξεις των κεφαλαίων 66a και 66b του κώδικα ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται κατ' αναλογία επί αιτήσεως που υποβάλλεται από κράτος μέλος της [Ενωσης] για την εκτέλεση αποφάσεων οι οποίες εκδόθηκαν από δικαστήριο ή άλλη αρχή κράτους μέλους της [Ενωσης] και επιβάλλουν πρόστιμο, ποινικές κυρώσεις υπό μορφή πρόσθετης αποζημιώσεως, υποχρέωση αποζημιώσεως, καταβολή δικαστικών εξόδων και χρηματικές ποινές.»

Ο κώδικας διοικητικών παραβάσεων

- 20 Το άρθρο 92a του κεφαλαίου XI, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διοικητικές παραβάσεις που αφορούν τη διατάραξη της ασφάλειας και τάξης των συγκοινωνιών», του Kodeks Wykroczeń (κώδικα διοικητικών παραβάσεων) προβλέπει τα εξής:

«Η υπέρβαση της καθοριζόμενης από τον νόμο ή την οδική σήμανση ταχύτητας από τον οδηγό τιμωρείται με χρηματική ποινή.»

Ο αστικός κώδικας

- 21 Κατά το άρθρο 33 του Kodeks cywilny (αστικού κώδικα) νομικά πρόσωπα είναι το Δημόσιο ταμείο και οι οντότητες στις οποίες απονέμεται νομική προσωπικότητα από ειδικές διατάξεις.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας

- 22 Το άρθρο 64, παράγραφος 1, του Kodeks postępowania cywilnego (κώδικα πολιτικής δικονομίας) ορίζει ότι κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα να μετέχει σε δίκη ως διάδικος (ικανότητα διαδίκου). Προβλέπει επίσης ότι ικανότητα διαδίκου έχουν οι οντότητες χωρίς νομική προσωπικότητα στις οποίες ο νόμος αναγνωρίζει ικανότητα διαδίκου.

Ο νόμος περί ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας

- 23 Το άρθρο 5, σημείο 4, του Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (νόμου περί ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας), της 2ας Ιουλίου 2004, (Dz. U. αριθ. 173, θέση 1807) ως «υποκατάστημα» ορίζει το χωριστό και ανεξάρτητο, από οργανωτικής απόψεως, τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας του επιχειρηματία το οποίο αυτός εκμεταλλεύεται εκτός της έδρας ή της κύριας εγκαταστάσεώς του.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 24 Στις 9 Ιουλίου 2017 η CJIB υπέβαλε ενώπιον του Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου νοτίου Gdańsk, Gdańsk, Πολωνία) αίτηση για την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης που εξέδωσε στις 25 Νοεμβρίου 2016 η υπηρεσία για την επεξεργασία δεδομένων της CJIB από την ηλεκτρονική καταγραφή οδικών παραβάσεων, Leeuwarden (στο εξής: απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2016), με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 36 ευρώ στην Bank BGŻ BNP Paribas S.A., η οποία είναι εγκατεστημένη στο Gdańsk (στο εξής: Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk) και αποτελεί υποκατάστημα της Bank BGŻ BNP Paribas S.A., η οποία εδρεύει στη Βαρσοβία.
- 25 Η πράξη για την οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο είχε τελεσθεί στην Ουτρέχτη (Κάτω Χώρες) στις 13 Νοεμβρίου 2016 και συνίστατο σε υπέρβαση, κατά 6 km/h, της επιτρεπόμενης ταχύτητας από οδηγό οχήματος ταξινομημένου στο όνομα της Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk.
- 26 Από το πιστοποιητικό που επισύναψε στην απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2016 η CJIB προκύπτει ότι η Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk δεν ακούστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης αυτής, αλλά ότι η εταιρία ενημερώθηκε για το δικαίωμά της να αμφισβητήσει το βάσιμο των αιτιάσεων που έγιναν δεκτές εις βάρος της, χωρίς πάντως να ασκήσει προσφυγή εντός της σχετικής προθεσμίας. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατόπιν τούτου, η απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2016 κατέστη απρόσβλητη στις 6 Ιανουαρίου 2017 και ότι, σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, η εκτέλεση της επιβληθείσας με την απόφαση αυτή ποινής παραγράφεται στις 6 Ιανουαρίου 2022.
- 27 Για την εξέταση της αίτησης της CJIB που μνημονεύθηκε στη σκέψη 24 της παρούσας απόφασης, το αιτούν δικαστήριο διεξήγαγε επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά την οποία οι διάδικοι της κύριας δίκης ούτε παρέστησαν ούτε υπέβαλαν παρατηρήσεις.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το κεφάλαιο 66b του ΚΠΔ, με το οποίο μεταφέρθηκαν στο πολωνικό δίκαιο οι διατάξεις της απόφασης-πλαίσιου, έχει εφαρμογή τόσο στην εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται επί ποινικών αδικημάτων όσο και στην εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται επί διοικητικών παραβάσεων, δυνάμει της παραπομπής στο κεφάλαιο αυτό η οποία γίνεται με το άρθρο 116b, παράγραφος 1, του κώδικα διαδικασίας επί διοικητικών παραβάσεων.

- 29 Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η μεταφορά της απόφασης-πλαίσιου στο πολωνικό δίκαιο δεν είναι πλήρης, στο μέτρο που το πολωνικό δίκαιο δεν προβλέπει την υποχρέωση που επιβάλλεται στο κράτος εκτέλεσης από το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσιου, να εκτελεί τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί σε νομικό πρόσωπο ακόμη και στις περιπτώσεις που το κράτος αυτό δεν αναγνωρίζει την αρχή της ποινικής ευθύνης των νομικών προσώπων.
- 30 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 611ff του ΚΠΔ αναφέρεται στο «δράστη» της τιμωρούμενης πράξης καθώς και στη «συνήθη ή προσωρινή διαμονή» του. Ακόμη και αν η συνήθης έννοια του όρου «δράστης» μπορούσε να ερμηνευθεί με ευρύ τρόπο, ώστε να καταλαμβάνει τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα, η ερμηνεία της έννοιας αυτής εντός του συγκεκριμένου πλαισίου, υπό το πρίσμα της όλης οικονομίας του ΚΠΔ, καθώς και η απουσία οποιασδήποτε αναφοράς σε καταστατική έδρα, οδηγεί, κατά το αιτούν δικαστήριο, στο συμπέρασμα ότι η κατ' άρθρο 611ff του ΚΠΔ έννοια του «δράστη» καταλαμβάνει αποκλειστικά και μόνον τα φυσικά πρόσωπα.
- 31 Συνεπώς, τα άρθρα 611ff επ. του ΚΠΔ δεν προβλέπουν τη δυνατότητα εκτέλεσης απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή σε νομικό πρόσωπο.
- 32 Κατά το αιτούν δικαστήριο, μια τέτοια δυνατότητα δεν προβλέπεται ούτε από τον νόμο περί ευθύνης μη φυσικών προσώπων για πράξεις που επισύρουν ποινικές κυρώσεις, δεδομένου ότι ο νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται σε διοικητικές παραβάσεις που διαπράττουν μη φυσικά πρόσωπα, καθώς το πεδίο εφαρμογής του περιορίζεται μόνο στα ποινικά και τα φορολογικά αδικήματα.
- 33 Ως εκ τούτου, η ατελής μεταφορά της απόφασης-πλαίσιου στην πολωνική έννομη τάξη συνεπάγεται την απουσία κανόνων σχετικών με τη δυνατότητα αναγνώρισης και εκτέλεσης χρηματικών ποινών επιβληθεισών σε νομικά πρόσωπα, με αποτέλεσμα τη συστηματική άρνηση των πολωνικών δικαστηρίων να αναγνωρίσουν και να εκτελέσουν αποφάσεις με τις οποίες έχουν επιβληθεί τέτοιες ποινές.
- 34 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως από την απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, *Porławski* (C-579/15, EU:C:2017:503), προκύπτει ότι, παρότι οι αποφάσεις-πλαίσια δεν έχουν άμεσο αποτέλεσμα, οι εθνικές αρχές και ειδικότερα τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, στις υποθέσεις που άγονται ενώπιόν τους, να προβαίνουν σε ερμηνεία του εθνικού δικαίου σύμφωνη προς τις διατάξεις των αποφάσεων-πλαisiών, προκειμένου να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης. Η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου δεν μπορεί, ωστόσο, να αποτελέσει έρεισμα για *contra legem* ερμηνεία του εθνικού δικαίου.
- 35 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τόσο ευρεία ερμηνεία της έννοιας του «δράστη» ώστε να περιλαμβάνει τα νομικά πρόσωπα, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητα του πολωνικού δικαίου με την απόφαση-πλαίσιο, θα κατέληγε σε μια τέτοια *contra legem* ερμηνεία.
- 36 Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του πρώτου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τις συνέπειες που πρέπει να συναγάγει από τη διαπίστωση ότι το πολωνικό δίκαιο δεν είναι σύμφωνο προς την απόφαση-πλαίσιο και, ειδικότερα, αν σε μια τέτοια περίπτωση οφείλει να μην εφαρμόσει τον εθνικό κανόνα, όταν ο κανόνας αυτός δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης ή, ελλείψει άλλων διατάξεων του εθνικού δικαίου συμβατών με το δίκαιο της Ένωσης, να εφαρμόσει, αντ' αυτού, τον κανόνα που περιλαμβάνεται στην εν λόγω απόφαση-πλαίσιο.
- 37 Στο πλαίσιο του δεύτερου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το περιεχόμενο της έννοιας του «νομικού προσώπου». Επισημαίνει, επ' αυτού, ότι κατά το πολωνικό δίκαιο το υποκατάστημα νομικού προσώπου μνημονεύεται στο εμπορικό μητρώο, χωρίς να διαθέτει ωστόσο δική του έδρα. Παρά την οργανωτική του ανεξαρτησία, το υποκατάστημα δεν έχει αυτοτελή νομική

προσωπικότητα σε σχέση με τη μητρική και δεν έχει ικανότητα διαδίκου. Αντιθέτως, φαίνεται ότι κατά το ολλανδικό δίκαιο στην έννοια του «νομικού προσώπου» εμπίπτουν και οι οργανωτικές μονάδες ενός νομικού προσώπου.

- 38 Στο πλαίσιο αυτό το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο όρος «νομικό πρόσωπο» κατά το άρθρο 1, στοιχείο α', και το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαisiού πρέπει να θεωρηθεί αυτοτελής έννοια του δικαίου της Ένωσης ή αν πρέπει να ερμηνεύεται είτε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης είτε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης.
- 39 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης, δεδομένου ότι το κράτος έκδοσης είναι αυτό που επιβάλλει χρηματική ποινή βάσει των κανόνων δικαίου της δικής του έννομης τάξης.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο νοτίου Gdańsk, Gdańsk) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν το άρθρο 1, στοιχείο α', το άρθρο 9, παράγραφος 3, και το άρθρο 20, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', της αποφάσεως-πλαisiού [...] την έννοια ότι διαβιβασθείσα προς εκτέλεση απόφαση με την οποία επιβλήθηκε χρηματική ποινή σε νομικό πρόσωπο πρέπει να εκτελεστεί στο κράτος εκτέλεσεως ακόμη και όταν οι εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο του κράτους αυτού την ως άνω απόφαση-πλαisiο δεν προβλέπουν τη δυνατότητα εκτέλεσεως χρηματικής ποινής κατά νομικού προσώπου;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Πρέπει ο όρος “νομικό πρόσωπο” του άρθρου 1, στοιχείο α', και του άρθρου 9, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαisiού [...] να ερμηνευθεί:
- α. σύμφωνα με τις διατάξεις του κράτους εκδόσεως (άρθρο 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαisiού),
  - β. σύμφωνα με τις διατάξεις του κράτους εκτέλεσεως (άρθρο 1, στοιχείο δ', της απόφασης-πλαisiού), ή
  - γ. ως αυτοτελής έννοια του δικαίου της Ένωσης,

με συνέπεια να καλύπτει ακόμη και υποκατάστημα νομικού προσώπου, παρά το γεγονός ότι το υποκατάστημα αυτό στερείται νομικής προσωπικότητας στο κράτος εκτέλεσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 41 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξετασθεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η έννοια του «νομικού προσώπου», την οποία μνημονεύουν, μεταξύ άλλων, το άρθρο 1, στοιχείο α', και το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαisiού πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του δικαίου του κράτους έκδοσης της απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή ή υπό το πρίσμα του δικαίου του κράτους εκτέλεσης ή ακόμη αν αποτελεί αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης.
- 42 Ως προς το ζήτημα αυτό επισημαίνεται ότι, μολοντί στην απόφαση-πλαisiο δεν περιλαμβάνεται ορισμός της έννοιας του «νομικού προσώπου», οι διατάξεις της απόφασης-πλαisiού κάνουν επανειλημμένως μνεία της έννοιας αυτής, ιδίως στο γράμμα του άρθρου 1, στοιχείο α', και του άρθρου 9, παράγραφος 3, των οποίων η ερμηνεία ζητήθηκε από το αιτούν δικαστήριο.

- 43 Ελλείπει τέτοιου ορισμού, για την ερμηνεία της έννοιας αυτής πρέπει να εξετασθούν η γενική οικονομία και ο σκοπός της απόφασης-πλαίσιο.
- 44 Όσον αφορά τη γενική οικονομία της απόφασης-πλαίσιο, το άρθρο 5 της απόφασης αυτής απαριθμεί τα αδικήματα για τα οποία χωρεί αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποιήσιμου και διευκρινίζει ότι ο ορισμός των αδικημάτων αυτών προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 66 και 67 των προτάσεών του, από το άρθρο αυτό προκύπτει ότι το δίκαιο του κράτους έκδοσης διέπει τα στοιχεία της ποινικής ευθύνης, ιδίως την επιβαλλόμενη ποινή και την οντότητα στην οποία αυτή επιβάλλεται.
- 45 Αντιθέτως, η εκτέλεση απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή διέπεται, δυνάμει του άρθρου 9 της απόφασης-πλαίσιο, από το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, πράγμα που συνεπάγεται, αφενός, ότι οι αρχές του κράτους αυτού είναι οι μόνες αρμόδιες να αποφασίσουν σχετικά με τη διαδικασία εκτέλεσης και να προσδιορίσουν όλα τα σχετικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των λόγων διακοπής της εκτέλεσης, και, αφετέρου, ότι η χρηματική ποινή που επιβάλλεται σε νομικό πρόσωπο πρέπει να εκτελείται ακόμη και αν το κράτος εκτέλεσης δεν αναγνωρίζει την αρχή της ποινικής ευθύνης των νομικών προσώπων.
- 46 Επομένως, σύμφωνα με τη γενική οικονομία της απόφασης-πλαίσιο, η έννοια του «νομικού προσώπου» πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης της απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή.
- 47 Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από τον σκοπό που επιδιώκει η απόφαση-πλαίσιο.
- 48 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, όπως προκύπτει ειδικότερα από τα άρθρα 1 και 6 της απόφασης-πλαίσιο, καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2, σκοπός της απόφασης-πλαίσιο είναι να τεθεί σε λειτουργία ένας αποτελεσματικός μηχανισμός διασυννοριακής αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων που επιβάλλουν οριστικώς χρηματική ποινή σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατόπιν διάπραξης ενός εκ των απαριθμούμενων στο άρθρο 5 αδικημάτων [αποφάσεις της 14ης Νοεμβρίου 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, σκέψη 27, και της 5ης Δεκεμβρίου 2019, Centraal Justitiele Incassobureau (Αναγνώριση και εκτέλεση χρηματικών ποινών), C-671/18, EU:C:2019:1054, σκέψη 29].
- 49 Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 68 των προτάσεών του, η απόφαση-πλαίσιο αποσκοπεί, χωρίς να προβαίνει στην εναρμόνιση των ποινικών νομοθεσιών των κρατών μελών, να διασφαλίσει την εκτέλεση των χρηματικών ποινών εντός των κρατών μελών χάρη στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης.
- 50 Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία διαπνέει την όλη οικονομία της απόφασης-πλαίσιο, συνεπάγεται, δυνάμει του άρθρου 6 της απόφασης αυτής, ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται κατ' αρχήν να αναγνωρίζουν αποφάσεις επιβάλλουσες χρηματική ποινή οι οποίες διαβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω διατυπώσεις, και να λαμβάνουν πάραυτα όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους, οι δε λόγοι άρνησης της αναγνώρισης και της εκτέλεσης των αποφάσεων αυτών πρέπει να ερμηνεύονται στενά [αποφάσεις της 14ης Νοεμβρίου 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, σκέψη 29, και της 5ης Δεκεμβρίου 2019, Centraal Justitiele Incassobureau (Αναγνώριση και εκτέλεση χρηματικών ποινών), C-671/18, EU:C:2019:1054, σκέψη 31].
- 51 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η ποινή της οποίας την εκτέλεση ζήτησε η CJIB επιβλήθηκε τυπικώς στην Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk, η οποία είναι υποκατάστημα της Bank BGŻ BNP Paribas, εδρεύουσας στη Βαρσοβία, και η οποία, κατά το πολωνικό δίκαιο, δεν έχει νομική προσωπικότητα ούτε ικανότητα διαδίκου. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τούτο θα μπορούσε στην πράξη να συνεπάγεται την αδυναμία εκτέλεσης χρηματικής ποινής βάσει της απόφασης-πλαίσιο κατόπιν αιτήσεως της αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους.

- 52 Επιβάλλεται, ωστόσο, η επισήμανση ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, κατά το πολωνικό δίκαιο ένα υποκατάστημα στερείται αυτοτελούς νομικής προσωπικότητας σε σχέση με την εταιρία στην οποία ανήκει. Υπό τις συνθήκες αυτές, υπό την επιφύλαξη του σχετικού ελέγχου στον οποίο πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι οι πράξεις της Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk μπορούν να καταλογιστούν στην Bank BGŻ BNP Paribas και η ποινή μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει επιβληθεί στην τελευταία. Επομένως, φαίνεται ότι, βάσει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης, η ποινή μπορεί να εκτελεσθεί σε βάρος της Bank BGŻ BNP Paribas.
- 53 Κατά συνέπεια, εφόσον το υποκατάστημα και η εταιρία στην οποία αυτό ανήκει αποτελούν ενιαία νομική οντότητα του πολωνικού δικαίου, η κοινοποίηση της απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή στο υποκατάστημα θα μπορούσε να θεωρηθεί ως κοινοποίηση στην εν λόγω εταιρία, η οποία έχει ικανότητα διαδίκου που καταλαμβάνει και το στάδιο της εκτέλεσης.
- 54 Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί, γενικότερα, ότι οι διατάξεις της οδηγίας 2015/413, οι οποίες εφαρμόζονται στις περιπτώσεις παραβάσεων σχετικών με την οδική ασφάλεια και ιδίως σε περιπτώσεις υπερβολικής ταχύτητας, προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν, με πνεύμα καλόπιστης συνεργασίας, τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις παραβάσεις αυτές, προκειμένου να διευκολύνουν την επιβολή των κυρώσεων, όταν οι εν λόγω παραβάσεις έχουν διαπραχθεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ταξινομήθηκε το επίμαχο όχημα και να συμβάλλουν κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει η οδηγία αυτή και ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας όλων των χρηστών του οδικού δικτύου της Ένωσης.
- 55 Προς τούτο, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 73 των προτάσεών του, η διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών συνεπάγεται ότι τα στοιχεία που παρέχονται από το κράτος μέλος ταξινόμησης του οχήματος, εν προκειμένω από το κράτος εκτέλεσης, καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό όχι μόνον του κατόχου της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος αλλά και του προσώπου το οποίο είναι υπεύθυνο βάσει του εθνικού δικαίου σε περίπτωση οδικής παράβασης, προκειμένου να διευκολυνθεί η εκτέλεση τυχόν χρηματικών ποινών.
- 56 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έννοια του «νομικού προσώπου» την οποία μνημονεύουν, μεταξύ άλλων, το άρθρο 1, στοιχείο α', και το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσου πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του δικαίου του κράτους έκδοσης της απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 57 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η απόφαση-πλαίσιο έχει την έννοια ότι επιβάλλει σε δικαστήριο κράτους μέλους να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσου.
- 58 Όπως προκύπτει από τη συνδυασμένη ερμηνεία των διατάξεων της απόφασης-πλαίσου και, ειδικότερα, από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 1, στοιχείο α', και του άρθρου 9, παράγραφος 3, χρηματική ποινή, κατά την έννοια της εν λόγω απόφασης-πλαίσου, που επιβάλλεται σε νομικό πρόσωπο πρέπει να εκτελείται από το κράτος εκτέλεσης. Συνεπώς, η απόφαση-πλαίσιο, της οποίας ο δεσμευτικός χαρακτήρας έχει τονισθεί από τη νομολογία (πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, σκέψεις 33 και 34) επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση εκτέλεσης μιας τέτοιας χρηματικής ποινής, ανεξαρτήτως του αν οι εθνικές νομοθεσίες αναγνωρίζουν την αρχή της ποινικής ευθύνης των νομικών προσώπων.

- 59 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν υποχρεούται, δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, να μην εφαρμόσει διάταξη του εθνικού δικαίου, όταν η διάταξη αυτή δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης ή, σε περίπτωση που δεν υφίστανται άλλες διατάξεις του εθνικού δικαίου σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης, να την αντικαταστήσει με τις διατάξεις της ίδιας της απόφασης-πλαisiού.
- 60 Υπενθυμίζεται επ' αυτού ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα όλων των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η αρχή της υπεροχής επιβάλλει, ειδικότερα, στα εθνικά δικαστήρια να ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 57).
- 61 Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, κάθε εθνικός δικαστής που επιλαμβάνεται αρμοδίως μιας υπόθεσης έχει την υποχρέωση, ως όργανο κράτους μέλους, να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψεις 58 και 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Αντιθέτως, στο πλαίσιο διαφοράς εμπίπτουσας στο δίκαιο της Ένωσης, δεν μπορεί να γίνει επίκληση μιας μη έχουσας άμεσο αποτέλεσμα διάταξης του εσωσιακού δικαίου, αυτής καθεαυτήν, προκειμένου να μην εφαρμοσθεί διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς αυτήν (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 62).
- 63 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η υποχρέωση του εθνικού δικαστηρίου να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εσωτερικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης, καίτοι απορρέει από την υπεροχή που αναγνωρίζεται στην τελευταία αυτή διάταξη, εξαρτάται, εντούτοις, από το κατά πόσον αυτή έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί το εθνικό δικαστήριο. Ως εκ τούτου, το εθνικό δικαστήριο δεν υποχρεούται, βάσει του δικαίου της Ένωσης και μόνον, να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εσωτερικού του δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης, εάν η τελευταία στερείται άμεσου αποτελέσματος (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 68).
- 64 Όσον αφορά την απόφαση-πλαisiό, αυτή εκδόθηκε βάσει του πρώην τρίτου πυλώνα της Ένωσης και συγκεκριμένα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 31, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συνθήκης ΕΕ και του άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', της Συνθήκης ΕΕ. Στο μέτρο που η απόφαση-πλαisiό δεν καταργήθηκε ούτε ακυρώθηκε ούτε τροποποιήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, από το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, προκύπτει ότι τα αποτελέσματα της πράξης αυτής εξακολουθούν να διέπονται από τη Συνθήκη ΕΕ και ότι αυτή στερείται, ως εκ τούτου, άμεσου αποτελέσματος (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψεις 69 και 70).
- 65 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, μολονότι οι αποφάσεις-πλαisiά δεν μπορούν να παράγουν άμεσο αποτέλεσμα, εντούτοις, ο δεσμευτικός τους χαρακτήρας συνεπάγεται ότι οι εθνικές αρχές υπέχουν υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εσωτερικού τους δικαίου από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά των εν λόγω αποφάσεων-πλαisiών στην εθνική έννομη τάξη (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 66 Επομένως, κατά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, οι εθνικές αρχές οφείλουν να το ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, με γνώμονα το γράμμα και τον σκοπό της απόφασης-πλαisiού, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο του εσωτερικού δικαίου και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από αυτό μεθόδους ερμηνείας, προκειμένου να διασφαλίζεται η πλήρης αποτελεσματικότητα της απόφασης-πλαisiού και

να επιτυγχάνεται λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψεις 73 και 77 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 67 Επιβάλλεται, ωστόσο, να υπομνησθεί ότι η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου έχει ορισμένα όρια που απορρέουν, αφενός, από το ότι η εν λόγω υποχρέωση δεν μπορεί να συνεπάγεται, βάσει της απόφασης-πλαisiού και ανεξάρτητα από το αν έχει εκδοθεί νόμος προς εφαρμογή της, τη θεμελίωση ή την επίταση της ποινικής ευθύνης όσων έχουν διαπράξει αδίκημα (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψεις 63 και 64, και της 29ης Ιουνίου 2017, *Porławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 32) και, αφετέρου, από το ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει *contra legem* ερμηνεία του εθνικού δικαίου (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, *Porławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 68 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν θα ήταν ορθή η κρίση εθνικού δικαστηρίου ότι αδυνατεί να ερμηνεύσει εθνική διάταξη σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για τον λόγο και μόνον ότι η διάταξη αυτή έχει ερμηνευθεί παγίως κατά τρόπο μη συνάδοντα προς το δίκαιο αυτό ή εφαρμόζεται κατά τέτοιο τρόπο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Porławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν, κατά μείζονα λόγο, όσον αφορά τις απόψεις τις οποίες υποστηρίζει η θεωρία.
- 69 Εν προκειμένω, επισημαίνεται, κατά πρώτον, ότι, παρότι το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η αδυναμία ερμηνείας του πολωνικού δικαίου κατά τρόπο σύμφωνο προς τους σκοπούς της απόφασης-πλαisiού προκύπτει τόσο από τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων, περιλαμβανομένης της νομολογίας των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων, όσο και από την άποψη την οποία υποστηρίζει τμήμα της θεωρίας, το εν λόγω δικαστήριο δεν μπορεί να στηριχθεί αποκλειστικά και μόνο στα στοιχεία αυτά προκειμένου να κρίνει ότι είναι αδύνατον να ερμηνευθεί το πολωνικό δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης.
- 70 Κατά δεύτερον, διαπιστώνεται ότι, σε αντίθεση προς όσα υποστήριξαν η Πολωνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι ερμηνεία του πολωνικού δικαίου που θα διασφάλιζε τη συμβατότητά του προς την απόφαση-πλαίσιο θα κατέληγε σε *contra legem* ερμηνεία του δικαίου αυτού. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, η έννοια του «δράστη» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 611ff, παράγραφος 1, του ΚΠΔ, δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο τόσο ευρύ ώστε να περιλάβει και τα νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, καμία άλλη διάταξη του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένου του νόμου περί ευθύνης μη φυσικών προσώπων για πράξεις που επισύρουν ποινικές κυρώσεις, ο οποίος δεν έχει εφαρμογή στις διοικητικές παραβάσεις, δεν θα διασφάλιζε τη συμβατότητα του πολωνικού δικαίου προς την απόφαση-πλαίσιο.
- 71 Ως προς το ζήτημα αυτό επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, όσον αφορά την ερμηνεία των εθνικών διατάξεων, το Δικαστήριο υποχρεούται κατ' αρχήν να στηρίζεται στις διαπιστώσεις που προκύπτουν από την απόφαση περί παραπομπής. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ερμηνεύει την εσωτερική νομοθεσία κράτους μέλους (απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2019, *ET*, C-97/18, EU:C:2019:7, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 72 Ως εκ τούτου, εναπόκειται αποκλειστικά στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν το πολωνικό δίκαιο μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει την εκτέλεση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται στα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με την απαίτηση που θεσπίζει το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαisiού.
- 73 Εντούτοις, το Δικαστήριο, καλούμενο στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμες απαντήσεις, είναι αρμόδιο να παράσχει, με βάση τη δικογραφία της υπόθεσης της κύριας δίκης και τις παρατηρήσεις που του έχουν υποβληθεί, τα

στοιχεία που θα δώσουν στο εθνικό δικαστήριο τη δυνατότητα να εκδώσει την απόφασή του (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 74 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Πολωνικής Κυβέρνησης και της Επιτροπής, οι διατάξεις του κεφαλαίου 66b του ΚΠΔ θα μπορούσαν να αποτελέσουν κατάλληλη νομική βάση για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων που επιβάλλουν χρηματικές ποινές στα νομικά πρόσωπα λόγω διάπραξης διοικητικής παράβασης, στο μέτρο που τίποτε δεν εμποδίζει την ευρεία ερμηνεία της έννοιας του «δράστη». Ειδικότερα, η Πολωνική Κυβέρνηση φρονεί ότι το γεγονός ότι στις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δεν γίνεται μνεία της καταστατικής έδρας δεν αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο για μια τέτοια ερμηνεία. Υποστηρίζει, επ' αυτού, ότι το άρθρο 611ff, παράγραφος 1, του ΚΠΔ προβλέπει ότι αρμόδιο για την εκτέλεση χρηματικής ποινής είναι και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ο «δράστης» διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα, κριτήριο το οποίο μπορεί να ισχύσει πλήρως και για τα νομικά πρόσωπα.
- 75 Τόσο η Πολωνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, όσο και ο γενικός εισαγγελέας, στο σημείο 54 των προτάσεων του, επισήμαναν ότι, για την ερμηνεία του όρου «δράστης» κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ που διέπουν την εκτέλεση των χρηματικών ποινών, δεν χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η σημασία που έχει ο όρος αυτός στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο και ότι ο όρος αυτός μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιγράφει την οντότητα την οποία αφορά μια οριστική χρηματική ποινή, είτε πρόκειται για νομικό είτε για φυσικό πρόσωπο.
- 76 Εξάλλου, από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι πολλά πολωνικά δικαστήρια έχουν ήδη κάνει δεκτές αιτήσεις για την εκτέλεση χρηματικών ποινών που επιβλήθηκαν σε νομικά πρόσωπα για τροχαίες παραβάσεις στις Κάτω Χώρες.
- 77 Επομένως, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, υπό το πρίσμα όσων εκτίθενται ανωτέρω, αν είναι δυνατή μια τέτοια ερμηνεία της έννοιας του «δράστη» στο πλαίσιο του κεφαλαίου 66b του ΚΠΔ.
- 78 Τέλος, επισημαίνεται ότι μια τέτοια ερμηνεία δεν θα οδηγούσε σε επίταση της ποινικής ευθύνης των νομικών προσώπων, δεδομένου ότι η έκταση της ευθύνης αυτής καθορίζεται από το κράτος έκδοσης.
- 79 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση-πλαίσιο έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει σε δικαστήριο κράτους μέλους να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαισίου, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη της απόφασης-πλαισίου δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να προβεί, κατά το μέτρο του δυνατού, σε ερμηνεία του εθνικού δικαίου σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, προκειμένου να καταλήξει σε αποτέλεσμα που συμβιβάζεται με τον σκοπό τον οποίο υπηρετεί η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 80 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η έννοια του «νομικού προσώπου» την οποία μνημονεύουν, μεταξύ άλλων, το άρθρο 1, στοιχείο α', και το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του δικαίου του κράτους έκδοσης της απόφασης με την οποία επιβάλλεται χρηματική ποινή.
- 2) Η απόφαση-πλαίσιο 2005/214, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299, έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει σε δικαστήριο κράτους μέλους να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 9, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσιο 2005/214, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη της απόφασης-πλαίσιο δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να προβεί, κατά το μέτρο του δυνατού, σε ερμηνεία του εθνικού δικαίου σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, προκειμένου να καταλήξει σε αποτέλεσμα που συμβιβάζεται με τον σκοπό τον οποίο υπηρετεί η απόφαση-πλαίσιο 2005/214, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299.

(υπογραφές)